

STŘÍDAVÁ PÉČE Z POHLEDU VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

Dne 19. 10. 2017 se konalo ve Spolkovém domě ve Vlašimi setkání odborníků a veřejnosti na téma Střídavá péče v praxi. Zástupci Veřejného ochránce práv Petra Šuplerová a Barbora Jechová se ve svém příspěvku zabývaly vybranými problémy souvisejícími se střídavou péčí i jinými druhy péče po rozchodu rodičů z pohledu veřejného ochránce práv.

Občanský zákoník stanoví tyto formy péče, a to střídavou péči, společnou péči a výlučnou péči jednoho rodiče. U střídavé péče musí být přesně vymezené časové období péče, nemusí být 50:50. Nejčastější jsou intervaly po týdnu nebo po 14 dnech. U společné péče není přesně vymezené časové období péče ani konkrétní svěření do péče jednoho z rodičů. Je nutný souhlas obou rodičů. U výlučné péče je možnost úpravy širokého styku dítěte s rodičem.

OSPOD se snaží vést rodiče k dohodě před i v průběhu soudního řízení. V případě problémové komunikace mezi rodiči doporučuje a v případě nesouhlasu rodičů ukládá rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc. OSPOD není komunikačním prostředníkem rodičů. Rodiče mají povinnost vzájemně si sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů.

Styk je možné upravit jako přímý, ale i nepřímý-telefon, sociální sítě, emailová pošta, Skype. Speciální úprava styku se týká styku v době prázdnin, svátků, narozenin.

Každé dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo se svobodně vyjádřit. Dvanáct let věku dítěte není fixní hranice. Starší děti mají možnost se účastnit soudního řízení. OSPOD může navrhnout jejich výslech přímo před soudem. Dále má dítě přiměřeně jeho věku a rozumových schopností informovat o průběhu soudního řízení, možnosti jeho účasti a důsledcích jeho sdělení. Na dítě nesmí být přenášena odpovědnost za výsledek.

Zabývaly se i judikaturou Ústavního soudu ČR, který upřesnil čtyři objektivní kritéria, které musí obecné soudy v řízení o svěřeni dítěte do střídavé péče posoudit. Nejedná se o absolutní výčet, je nutné zohlednit i další kritéria vyplývající ze specifik konkrétních případů. Střídavá péče připadá v úvahu tehdy, pokud oba rodiče projevují o svěřeni dítěte do péče upřímný a skutečný zájem, zhruba ve stejné míře naplňují objektivní kritéria. O střídavé péči soud nerozhodne, pokud to není v nejlepším zájmu dítěte. Představovala by nepřiměřenou zátěž pro dítě (specifické zdravotní problémy či psychický stav dítěte) a je-li mezi bydlišti rodičů velmi velká vzdálenost a ta by mohla zásadním způsobem narušit školní docházku. Ve zcela výjimečných případech může být důvodem bránícím svěřeni dítěte do střídavé péče nevhodná komunikace mezi rodiči, kdy ani pokusy o nápravu ze strany soudu neměly na zlepšení komunikace vliv.